

FI lausuntopyyntö VaVa syksy 2017

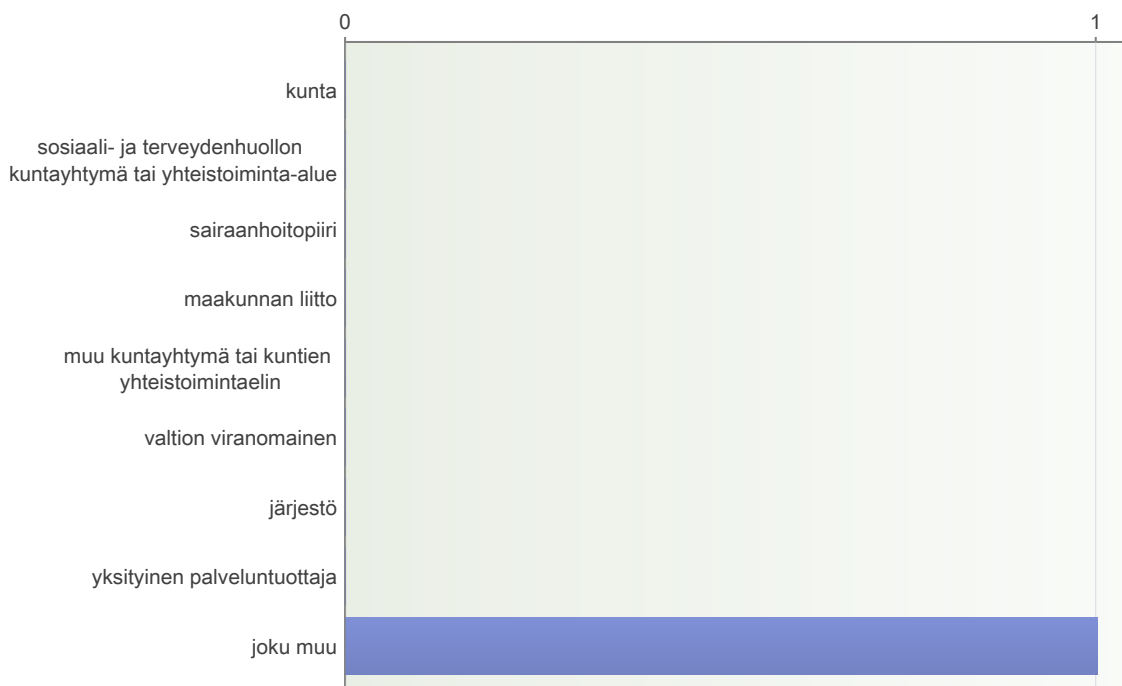
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot, sähköposti ja puhelinnumero	Lausunnon käsittelypäivämäärä toimitilimessä	Toimielimen nimi
Vaasan yliopisto	Pirkko Vartiainen	piva@uva.fi, 0294498349	14.12.2017	Yliopiston hallinto

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

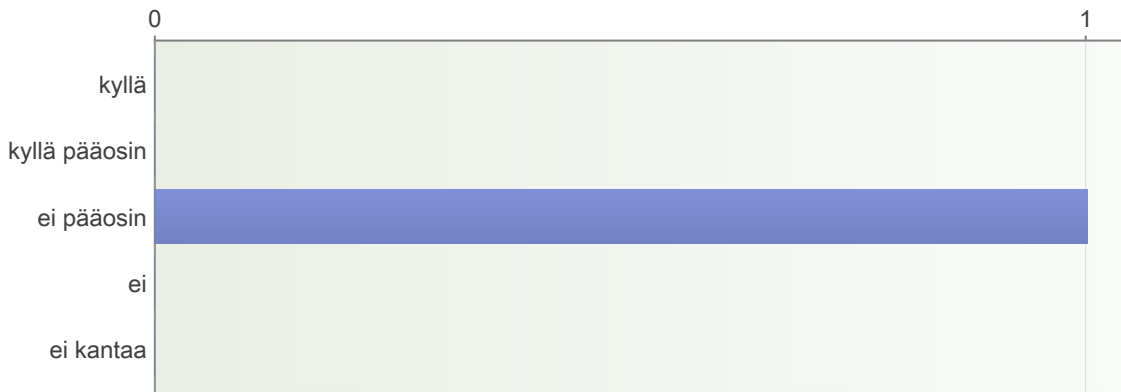

Avoimet vastaukset: joku muu

- Yliopisto

3. 1. Voidaanko ehdotetulla valinnanvapauslailla osaltaan kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

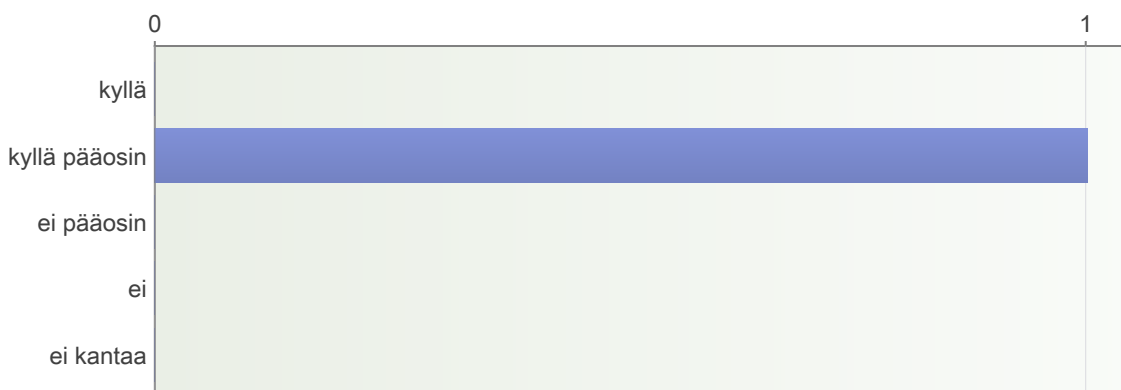
- Terveys- ja hyvinvointierot ovat jatkuvasti kasvaneet. Valinnanvapauslain merkitys erojen vähentämisessä ja yhdenvertaisen saatavuuden varmistamisessa on kaksitahoinen. Toisaalta asiakassetelin soveltaminen voi mahdollistaa ihmisten paremman palveluun pääsyyn sellaisilla alueilla, joissa on ongelmia henkilöstön rekrytoinnin tai muiden järjestelmän toimintojen osalta. Ts., mikäli asiakassetelimalli houkuttelee näille alueille laadukkaita palvelujen tuottajia, paranee palvelujen saatavuus.

Toisaalta esim. Ruotsin kokemukset ovat osoittaneet, että palveluseteliä käyttävät eniten isojen asutuskeskusten hyvin koulutettu väki, eikä setelin avulla ole pystytty tarpeeksi houkuttelemaan palvelujen tuottajia syrjäseuduille. Mikäli näin käy suomessakin, ei saatavuuden parantumista ja yhdenvertaisuutta saavuteta.

Yksi mahdollisuus saada palvelujen saatavuuden erot pieneneväksi, on sote-keskusten toiminnan kehittäminen niin, että se houkuttelee lääkäreitä ja muuta henkilökuntaa myös asutuskeskusten ulkopuolelle. On entistä vahvemmin kehitettävä sote-keskusten toimintamalleja, panostettava henkilöstön täydennyskoulutukseen ja tutkimuksen tekemisen mahdollisuuksiin sekä osoitettava polkuja urakehitykselle.

5. 2. Edistääkö valinnanvapauslakiluonnos tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

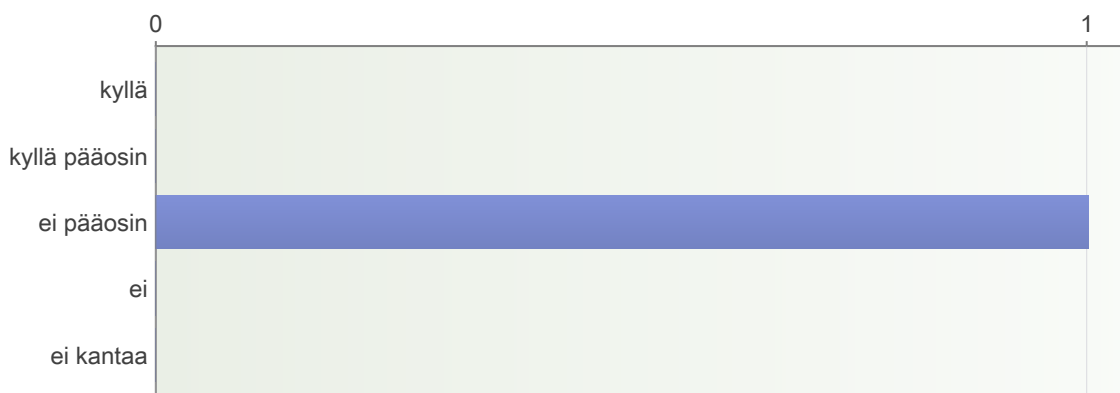
6. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Parhaiten valinnanvapauden lakiluonnos edistää sellaisten ihmisten vaikutusmahdollisuuksia, jotka käyttävät palveluja vähän, joiden palvelujen tarve on yksittäinen – ei jatkuva, joilla on mahdollisuus ottaa palveluista selvää ja tehdä niiden perusteella valintoja. Monet paljon palveluja käyttävät ihmiset saattavat olla tilanteessa, jossa valintojen tekeminen ei onnistu kovin hyvin tai valinnat mahdollistava palvelutuotannon järjestelmä on suppea.

7. 3.Antaako lakiluonnos asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

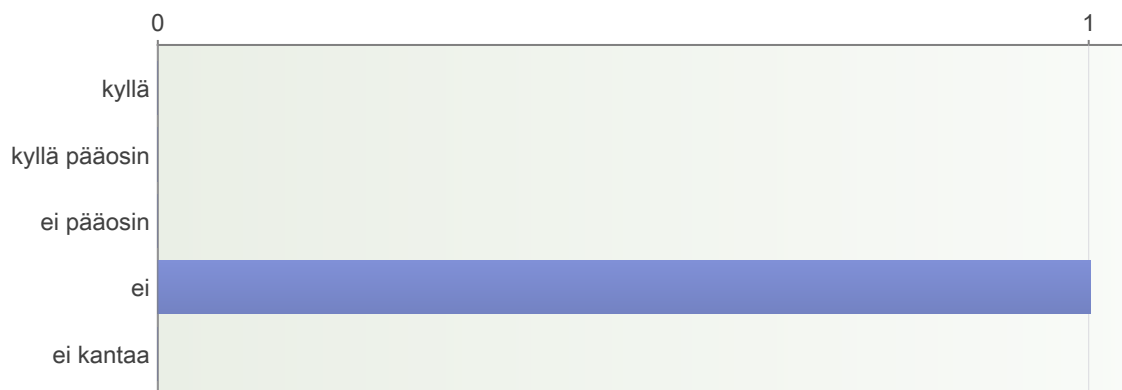
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Parhaiten valinnanvapauden lakiluonnos edistää sellaisten ihmisten vaikutusmahdollisuuksia, jotka käyttävät palveluja vähän, joiden palvelujen tarve on yksittäinen – ei jatkuva, joilla on mahdollisuus ottaa palveluista selvää ja tehdä niiden perusteella valintoja. Monet paljon palveluja käyttävät ihmiset saattavat olla tilanteessa, jossa valintojen tekeminen ei onnistu kovin hyvin tai valinnat mahdollistava palvelutuotannon järjestelmä on suppea.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko lakiluonnoksen perusteella asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteen sovitettuja palveluja?

Vastaajien määrä: 1

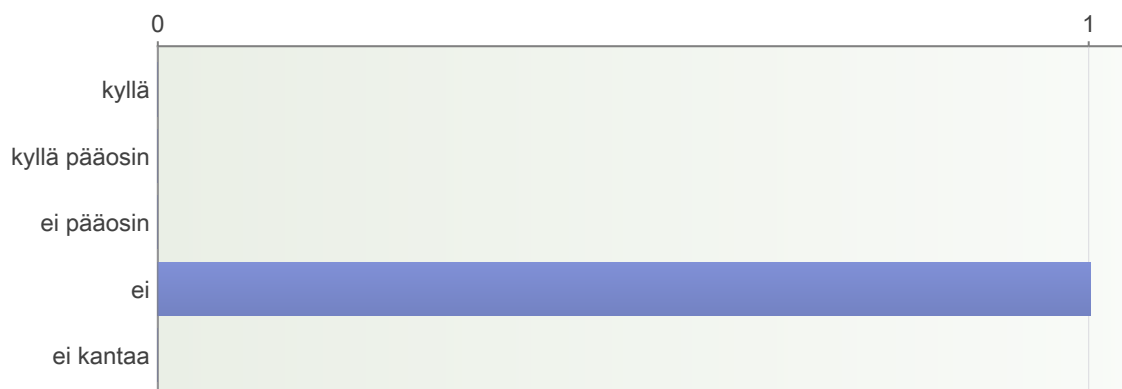
10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-integraatio on lakiluonnoksessa liian löyhä, palvelutuotanto tulee pirstaloitumaan niin, että palvelujen yhteensovittaminen ei onnistu hyvin yksittäisen asiakkaan kohdalla. Sote-integraatiota korostavaa palvelumuotoilua on hankala toteuttaa.

11. 5. Turvaako lakiluonnos palvelujen horisontaalisen ja vertikaalisen integraation?

Vastaajien määrä: 1

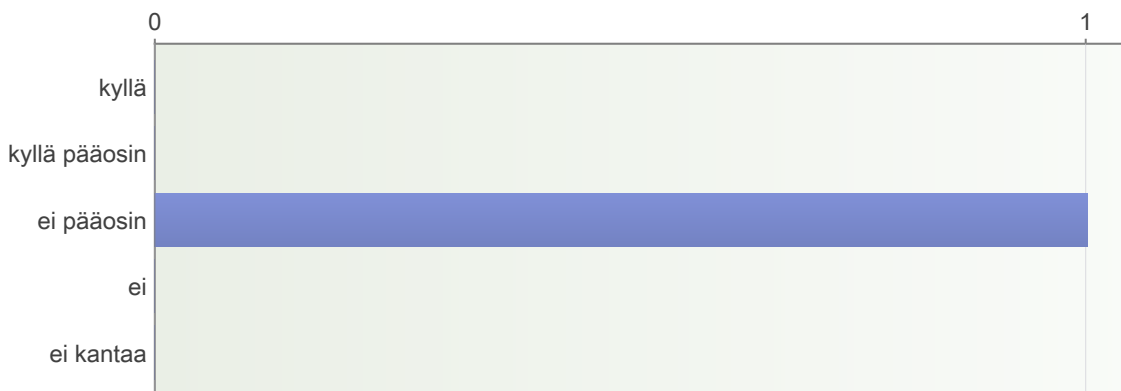
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalialan asiakkaiden asema tulee eriarvoistumaan, kun heidän asiakassuhteensa jää irralleen sote-keskusten toiminnasta. Sote-integraatio jää lakiluonnoksessa pääosin vain nimen tasolle, koska sosiaalialan ammattilaisten rooli sote-keskusten toiminnassa on vähäinen. Lakiluonnoksen mukainen sote-keskustoiminta ei vahvista sosiaali- ja terveysalan integraatio eikä anna vahvaa selkärankaa sosiaalialan – perusterveydenhuollon – erikoissairaanhoidon toimintojen yhtenäisille palveluketjuille.

13. 6. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

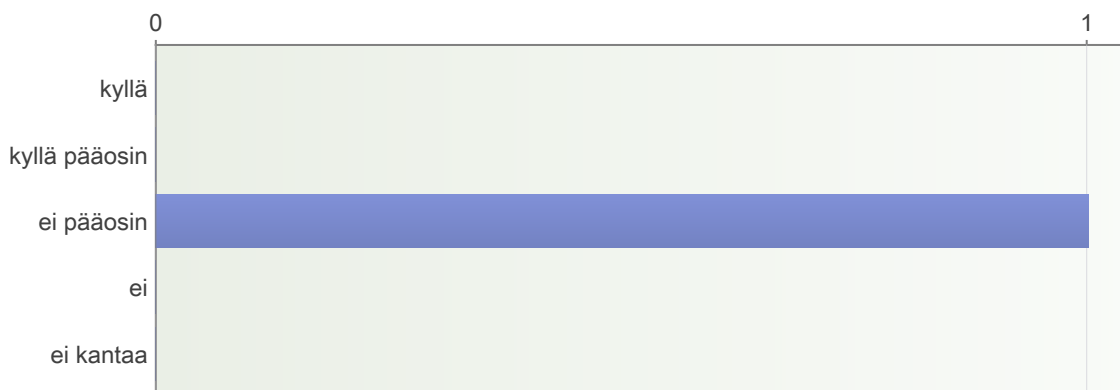
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jokainen maakunta on erilainen, lakiluonnos kuitenkin kohtelee maakuntia, kuin ne olisivat kaikki samankaltaisia. Ehdotetut rajoitteet kaventavat maakuntien mahdollisuuksia järjestää sote-palvelut maakunnan tarpeiden mukaisesti. Esimerkiksi asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin käyttöönoton yhteydessä maakunnille tulisi antaa mahdollisuudet laajempaan variaatioon. Kaiken kaikkiaan kansallinen ohjaus maakuntien toimintaan on erittäin laaja ja rajoittaa näin ollen maakuntien päätäntävaltaa palvelujen järjestämisen suhteen. Palvelujen tuottajien monipuolistuminen ja mahdollinen laajahko yksityisten palveluntarjoajien lisääntyminen asettavat maakunnat kuitenkin laajan vastuun eteen, koska maakunta viimekädessä vastaa siitä, että sen asukkaat saavat tarvitsemansa sote-palvelut. Tässä kohdin lainsäädännölliset rajoitteet ja vastuu eivät kulje käsi kädessä.

15. 7. Edistääkö lakiluonnos toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa?

Vastaajien määrä: 1

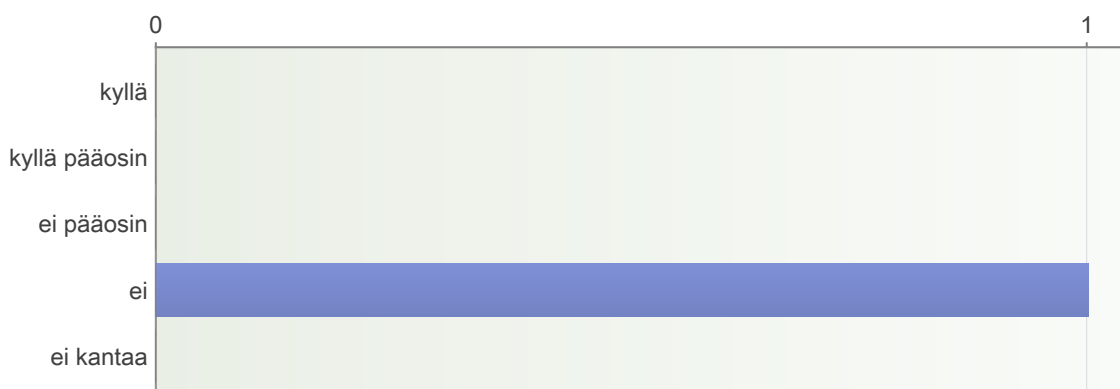
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnoksessa kannattaisi olla huomattavasti vahvemmat kannusteet eri palvelujen tuottajien ja sosiaali- ja terveysalojen yhteistyön lisäämiseen. Johtamisen kehittämiseen pitäisi kiinnittää huomiota. Mahdollistava johtaminen ja moniammatillisten tiimien itseohjautuvuuden lisääminen olisivat tekijöitä, jotka parantaisivat käytännöllisten palveluinnovaatioiden syntymistä.

17. 8. Antaako valinnanvapauslakiluonnos yhdessä muun maakunta- ja sote-uudistuksen kanssa riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

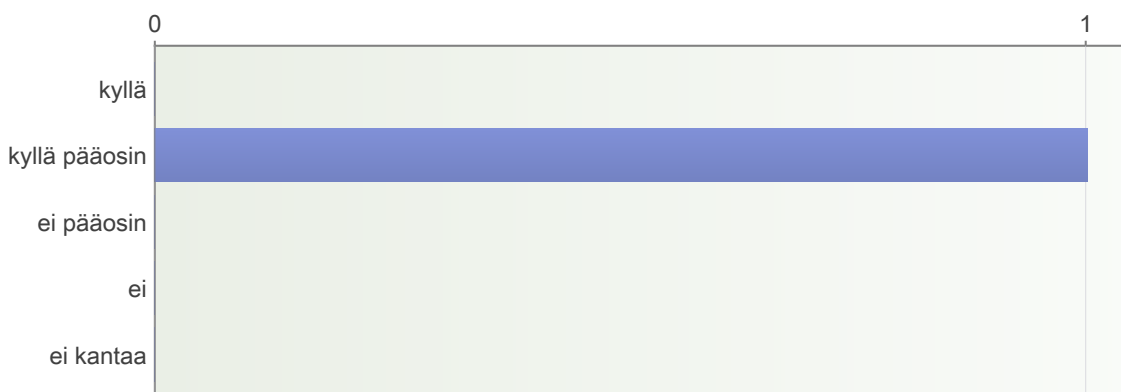
18. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Uudistuksen taloudellisista vaikutuksista on saatavilla niin ristiriitaista tietoa, että tällä hetkellä on arvioitava, että kustannusten kasvun hillitsemistä ei pystytä näillä keinoin aikaansaamaan. Eri laskelmien perusteella on paremminkin arvioitava, että valinnanvapauden ja yksityisen palvelutuotannon lisääntyminen tulee nostamaan kustannuksia.

19. 9. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveystalouksista. 9a. Turvaavatko maakunnan liikelaitoksen suoran valinnan palvelujen tuotantoa koskevat säännökset (mm. 16 §) palvelujen yhdenvertaisen saatavuuden kaikissa olosuhteissa?

Vastaajien määrä: 1

20. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

21. 9b. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty sote-keskuksen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

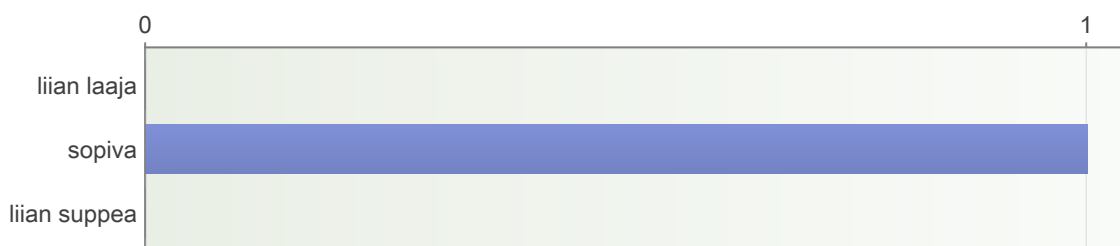
22. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalihuollon ammattihenkilöstön rooli jää liian heikoksi, jotta sote-keskus voisi tuottaa asiakkaiden tarpeita vastaavia palvelukokonaisuuksia. Lisäksi sote-integraatio jää aivan liian suppeaksi, palvelut pirstaloituvat. Sosiaalialan ammattilaisten roolia osana sote-keskusten toimintaa olisi vahvistettava. Olisi lisäksi harkittava päihde- ja mielenterveyspalvelujen järjestämiseen liittyviä toimintoja sote-keskusten kentälle. Erityisesti mielenterveyspalvelujen järjestelmä on tällä hetkellä erittäin puutteellinen.

23. 9c. Onko lakiluonnoksen 18 §:ssä säädetty suunhoidon yksikköjen lakisääteinen palveluvalikoima sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

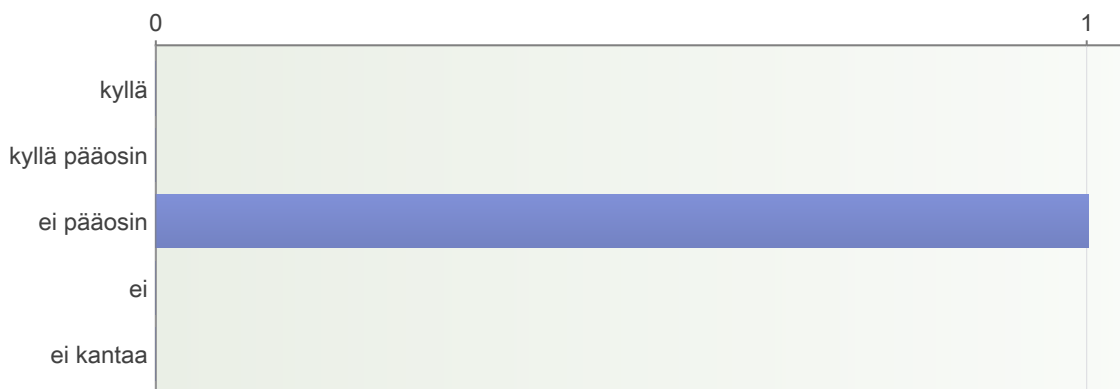

24. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

25. 9d. Onko lakiluonnoksen 18 § sote-keskuksen suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

26. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

27. 9e. Onko lakiluonnoksen 18 § suunhoidon suoran valinnan palveluista riittävän selkeä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat suoran valinnan palvelujen piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin muihin kuin suoran valinnan palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

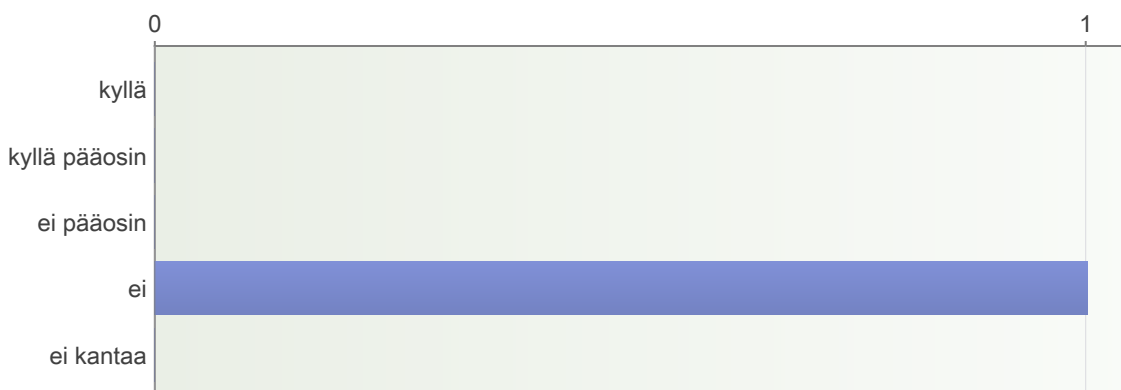

28. Jos ei, niin miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla määritellään tarkemmin suunhoidon yksiköissä tuotettavat palvelut?

Ei vastauksia.

29. 9f. Ovatko säännökset (mm. 18 § ja 37 §) sosiaalihuollon osalta tarkoituksenmukaisia ja riittäviä?

Vastaajien määrä: 1

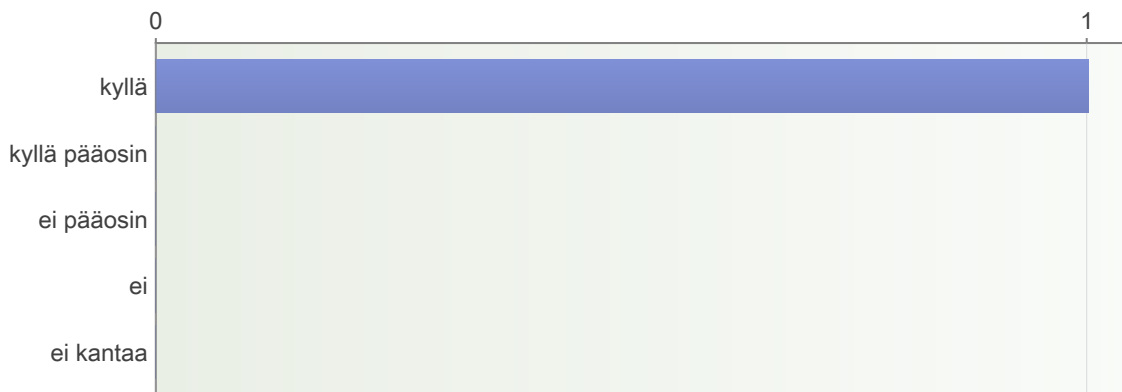
30. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sosiaalialan konsultaatio- ja neuvontapalvelujen antaminen ei riitä saumattomien ja asiakkaiden kannalta toimivien palvelujen tuottamiseen.

31. 10. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos. 10a. Antaako lakiluonnoksen 21 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitos?

Vastaajien määrä: 1

32. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

33. 10b. Entä antaako lakiluonnoksen 22 ja 23 § asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita liikelaitoksen palveluyksikkö/yksiköt?

Vastaajien määrä: 1

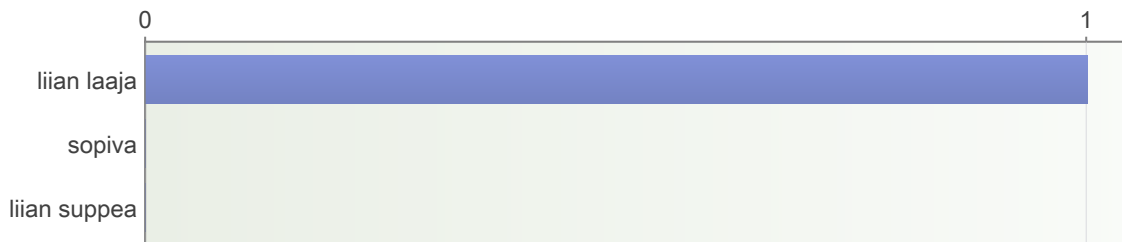

34. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

35. 11. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 11a. Onko lakiluonnoksen 24 §:ssä säädetty asiakasseteli sisällöltään ja laajuudeltaan tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

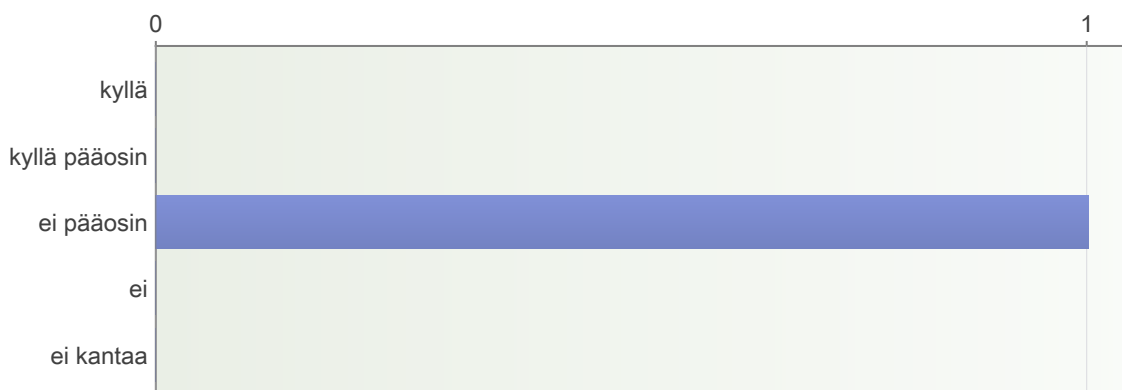
36. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- 24 §:n, 1 momentin kohdat 8 ja 10 voivat huomattavasti hankaloittaa erikoissairaanhoidon toimintaa ja terveydenhuollon toimintavarmuutta.

37. 11b. Onko maakunnan liikelaitoksella 24 §:n 2 ja 3 momentissa säädettyjen rajausten perusteella edellytykset turvata riittävät palvelut kustannustehokkaalla tavalla?

Vastaajien määrä: 1

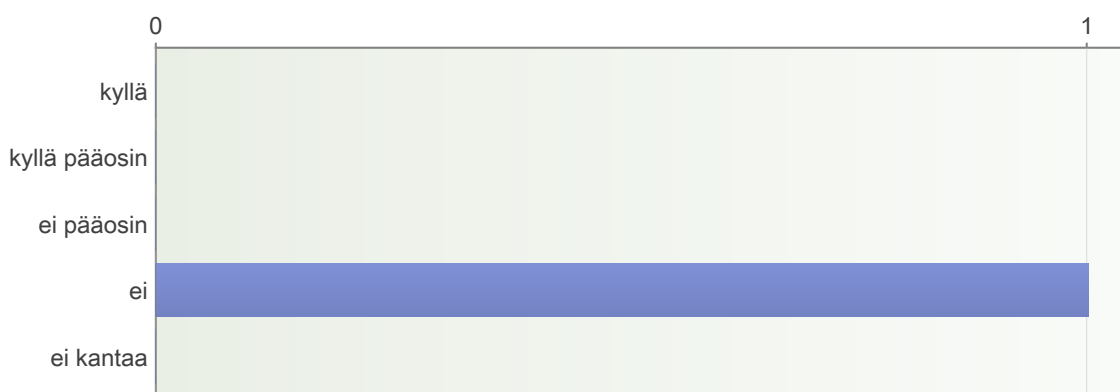
38. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kysymys kustannustehokkuuden arvioimisesta tai palvelukokonaisuuksien toimivuuden arvioimisesta on erittäin vaativa tehtävä, kun esim. sähköiset järjestelmät tai edes riittävän varma tieto tulevasta kustannuskehityksestä eivät tue päätöksentekoa. Maakunnille täytyisi antaa laajempi oikeus palvelujen järjestämiseen kunkin maakunnan tarpeiden mukaan.

39. 11c. Onko lakiluonnoksen 24 §:n sääntely riittävä erikoissairaanhoidon valtakunnallisen ja alueellisen palvelujärjestelmän turvaamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

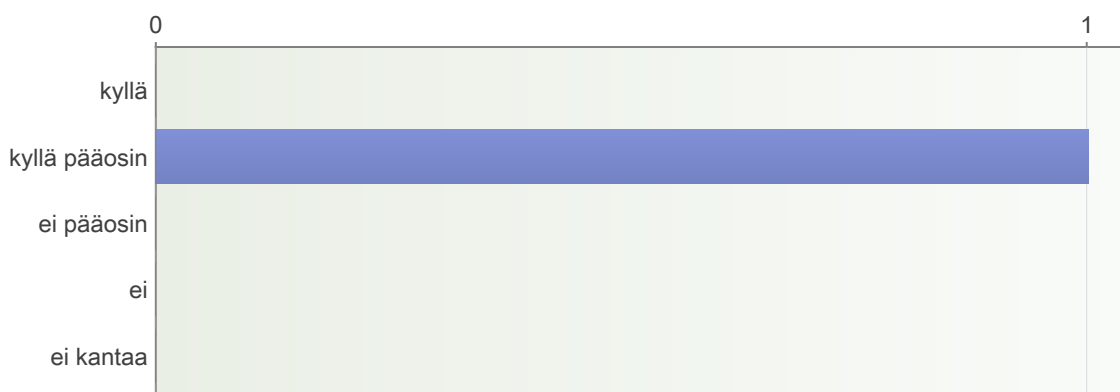
40. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Ks. kohta 11a

41. 11d. Ovatko asiakasseteliä koskevat säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

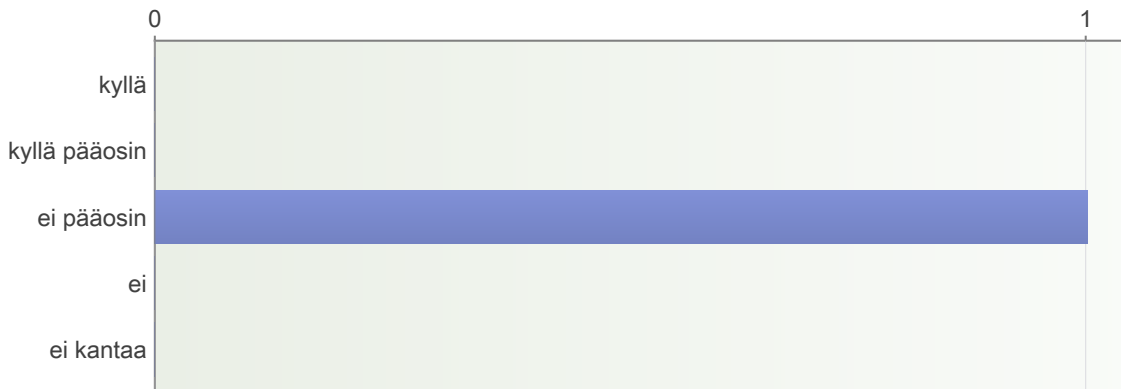

42. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

43. 11e. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun toteuttamisen näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

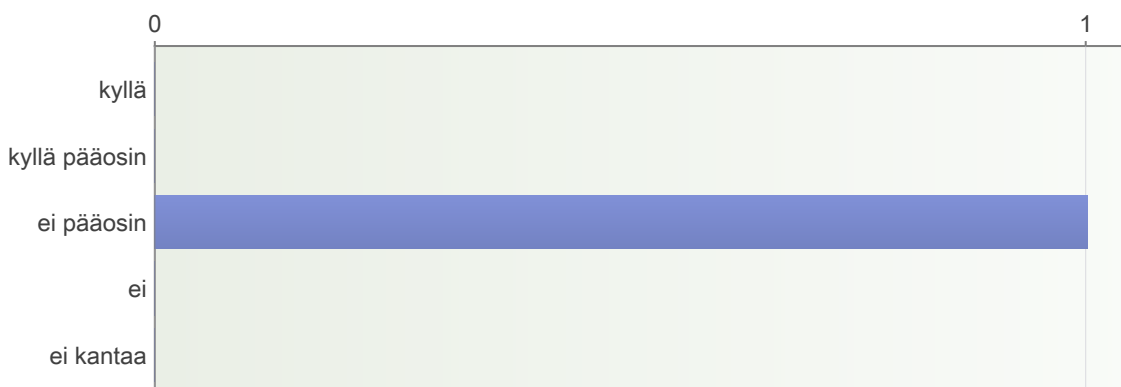
44. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiluonnos on asiakassetelin osalta liian velvoittava, maakunnille olisi syytä antaa vahvempi mahdollisuus määrittellä asiakassetelin käyttöä. Asiakassetelijärjestelmän toimivuutta tulisi arvioida käynnissä olevien pilottien kautta sekä asiakkaiden että maakunnan järjestämisvastuun näkökulmasta. Näiden arviointien pohjalta on sitten mahdollista kehittää järjestelmää edelleen. Mikäli asiakassetelin käyttöönotto tehtäisiin asteittain, voitaisiin järjestelmää kehittää pilottien arviointitiedon varassa.

45. 12. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

46. Vapaamuotoiset huomiot.

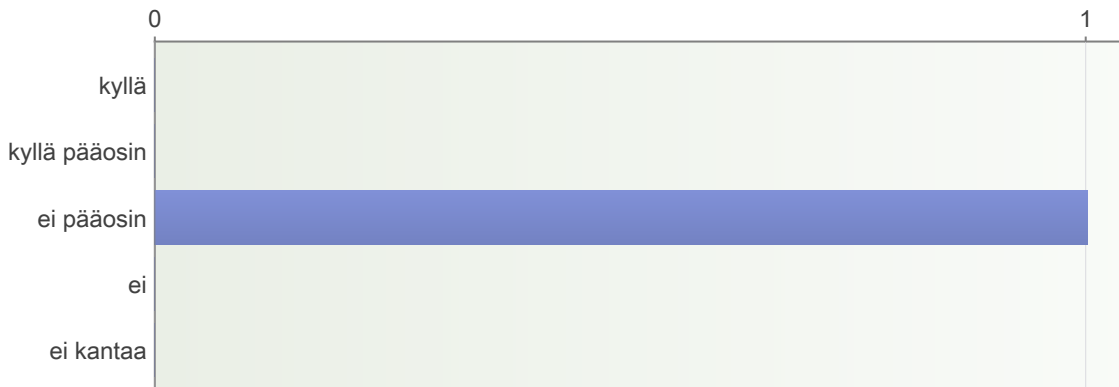
Vastaajien määrä: 1

- Tätä on hankala arvioida koska suomessa ei ole juurikaan kokemusta henkilökohtaisesta budjetoinnista. Meillä on kokemuksia osallistavasta budjetoinnista, joka toimii kollektiivisen käytön kautta. Näistä on saatu hyviä kokemuksia.

Henkilökohtaista budjettia tulisivat käyttämään pääasiassa henkilöt, joilla saattaa olla vaikeuksia navigoida sote-uudistuksen jälkeisessä järjestelmässä, erityisesti, jos palvelujärjestelmän pirstaloituminen tapahtuu eikä sote-integraatio toteudu kuin vähäisiltä osin. Lakiluonnoksessa jää paljon kysymysmerkkejä siitä, miten henkilökohtainen budjetti tulisi toimimaan. Jää pohdittavaksi, millainen on se palvelupolku, jossa budjettia käytetään ja miten varmoja voidaan olla siitä, että asiakasmaksut pysyvät yhdenvertaisina palveluseteliin nähden. Tulee olemaan ongelmallista määritellä mitkä palvelut kuuluvat henkilökohtaisen budjetin piiriin ja mitkä asiakkaan erikseen maksettaviin lisäpalveluihin. Tässäkin yhteydessä on todettava, että henkilökohtaisen budjetin käyttöönoton aikataulu on liian tiukka.

47. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin asiakkaan neuvonnasta ja ohjauksesta sekä palvelutarpeen arvioinnista. Lisäksi lakiluonnoksen 5 §:ssä säädettäisiin asiakkaalle tehtävästä yhdestä asiakassuunnitelmasta. Turvaavatko säännökset riittävän hyvin asiakkaan oikeudet sekä palvelujen toteuttamisen asiakkaan tarpeita vastaavasti?

Vastaajien määrä: 1

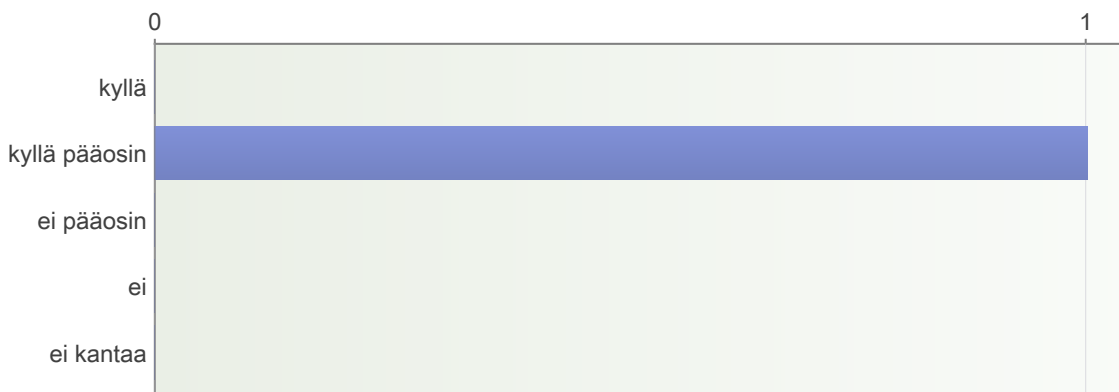
48. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- On selvää, että ilman tehokasta ja osaavaa neuvontaa ja ohjausta paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden mahdollisuus navigoida sote-uudistuksen jälkeisessä palvelujärjestelmässä on erittäin vaikea. Asiakassuunnitelmien teko ja ylläpito tulevat vaatimaan paljon työtä, eikä niiden toimivuus ainakaan alkuvaiheessa tule olemaan hyvä. Pelkona on suunnitelmien muuttuminen rutiinimaisiksi papereiksi, joilla ei ole todellisia ja toimivia tavoitteita, joiden varassa sekä asiakas että palvelun tuottaja voivat edetä menestyksekkäästi. Suomen IT-palvelut ja henkilökohtainen terveys- / hyvinvointitekнологia on kuitenkin etenemässä huimin harppauksin. Tämä tarkoittaa sitä, että informaatio asiakkaan tilanteesta ja tarpeista tulee olemaan sellaisen datan muodossa, jota voidaan hyödyntää myös asiakassuunnitelman tekemisessä ja päivittämisessä. Sitten, kun tähän tulevaisuudessa päästään paranevat asiakassuunnitelmien toimivuus huomattavasti. Selvää kuitenkin on, että asiakassuunnitelma tai vastaava on tarpeellinen heti alkuvaiheessa erityisesti niissä asiakasryhmissä, joiden palvelutarpeen kirjo on laaja.

49. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palveluntuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 14a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

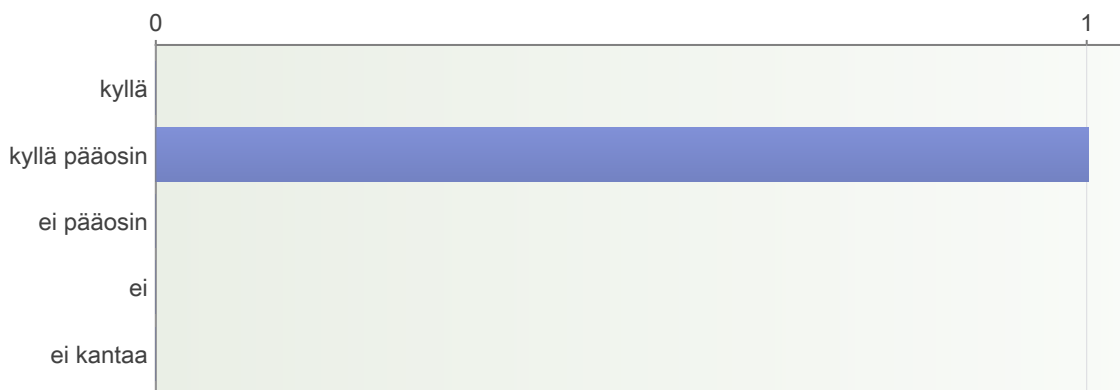

50. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

51. 14b. Varmistaako hallintopäätöstä ja ehtojen asettamista koskeva sääntely (42 §) riittävät mahdollisuudet maakunnan järjestämisvastuun toteuttamiseen.

Vastaajien määrä: 1

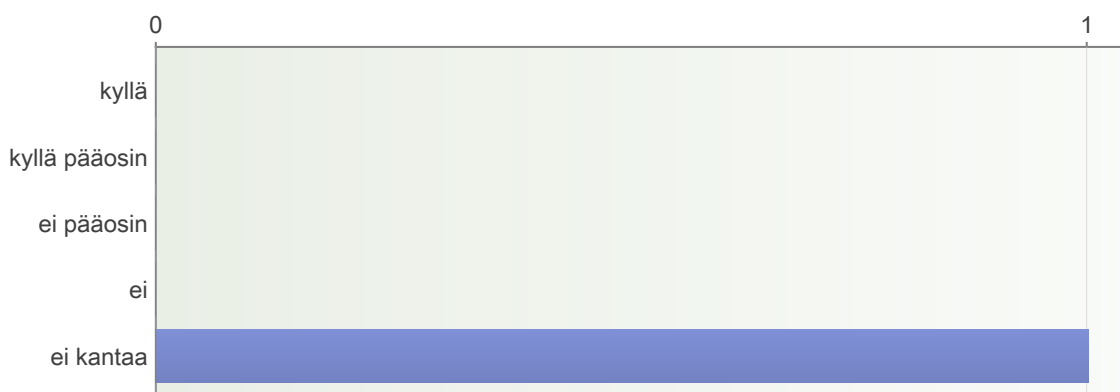

52. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

53. 14c. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

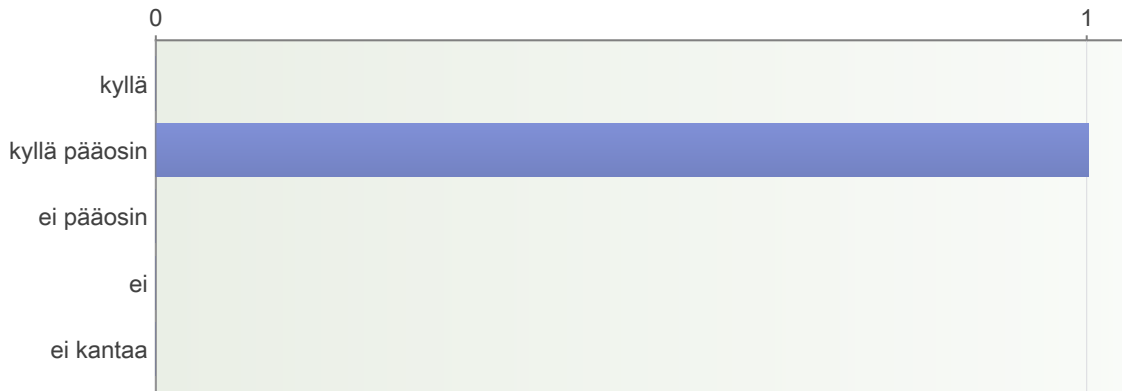

54. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

55. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palveluntuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset lakiluonnoksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

57. 16. Lakiluonnoksen 10 luvussa säädettäisiin palveluntuottajalle suoritettavista korvauksista.

16a. Ottavatko sote-keskuksen kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat tekijät riittävästi huomioon asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet ja niiden aiheuttamat kustannukset?

Vastaajien määrä: 1

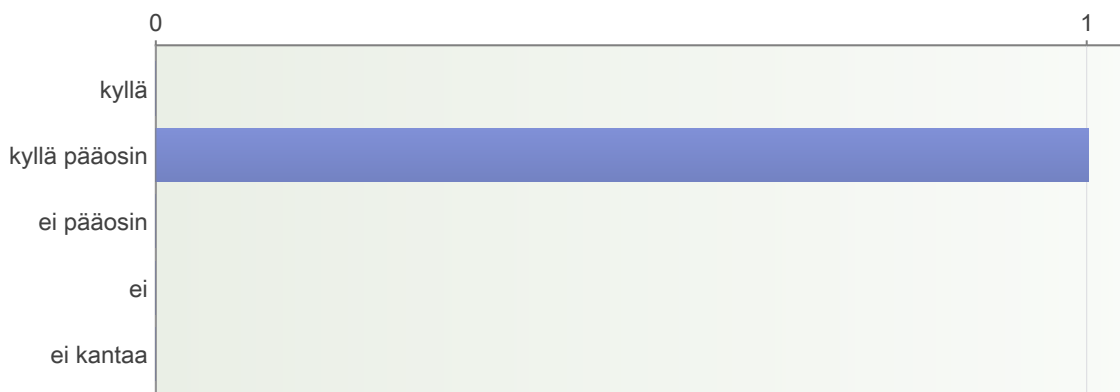

58. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

59. 16b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

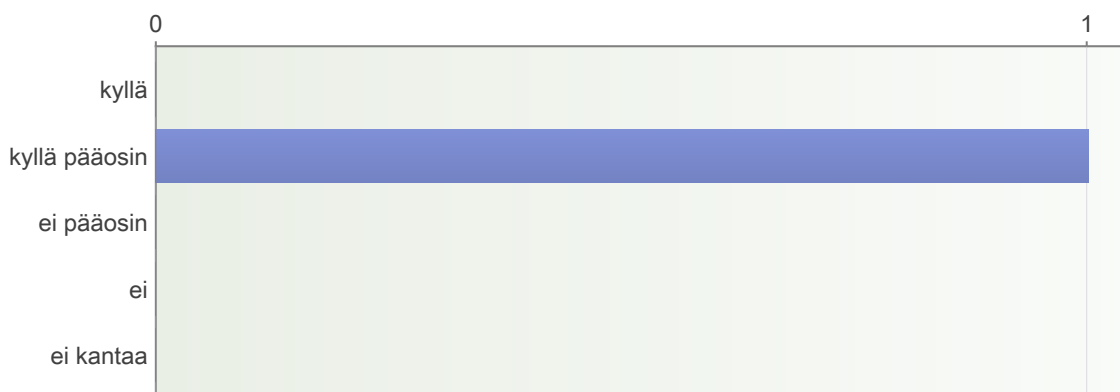

60. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

61. 16c. Turvaavatko säännökset maakunnan liikelaitoksen sote-keskukselle ja yksityisen tuottajan sote-keskukselle yhdenvertaiset toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

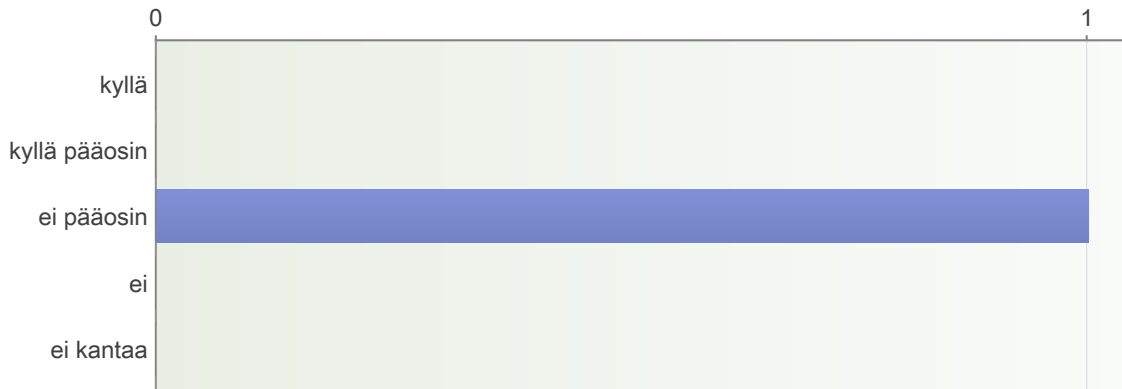

62. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

63. 17. Lakiluonnoksen 12 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. 17a. Turvaavatko 85 §:n mukaiset asiakasseteliä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

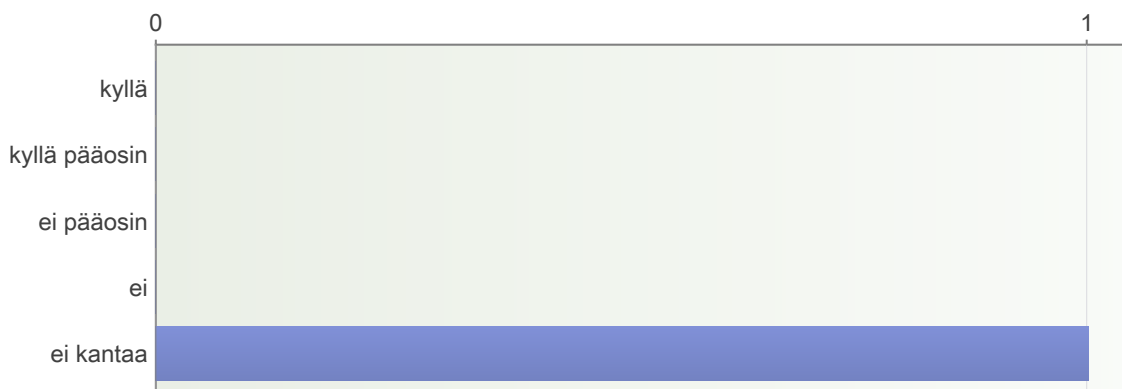
64. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiakassetelikäytännön toteuttaminen vaatii paljon työtä sekä tuottajien valinnan, asiakkaiden opastuksen ja neuvonnan sekä valintaa helpottavien palvelutuottajien laatujärjestelmän osalta, joten siirtymävaiheessa tulee olemaan ongelmia mm. paljon palveluja käyttävien asiakkaiden palveluketjujen ja hoitosuhteiden ylläpidon suhteen. Asiakassetelin käyttöönoton porrastaminen ja maakuntien päätäntävällän lisääminen auttaisivat tämän ongelman pienentämistä.

65. 17b. Turvaavatko 86 ja 88 §:n mukaiset sote-keskusta koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

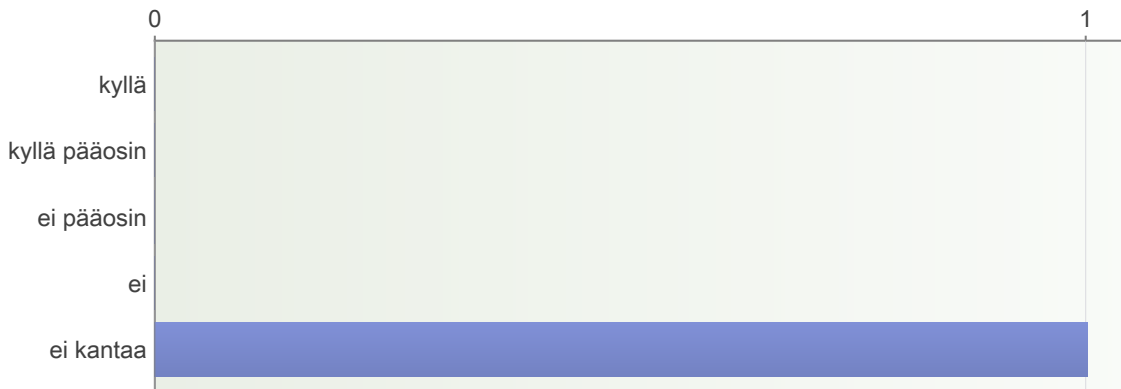

66. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

67. 17c. Turvaavatko 87 ja 89 §:n mukaiset suunhoidon yksiköitä koskevat siirtymäsäännökset palvelujen saatavuuden siirtymävaiheessa?

Vastaajien määrä: 1

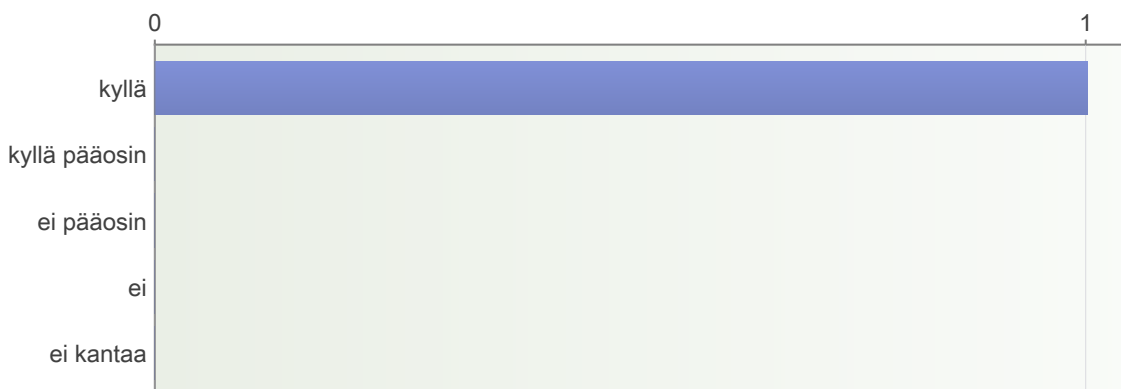

68. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

69. 17d. Turvaako esitys sosiaali- ja terveyspalveluiden yksityisten tuottajien toimintaedellytykset?

Vastaajien määrä: 1

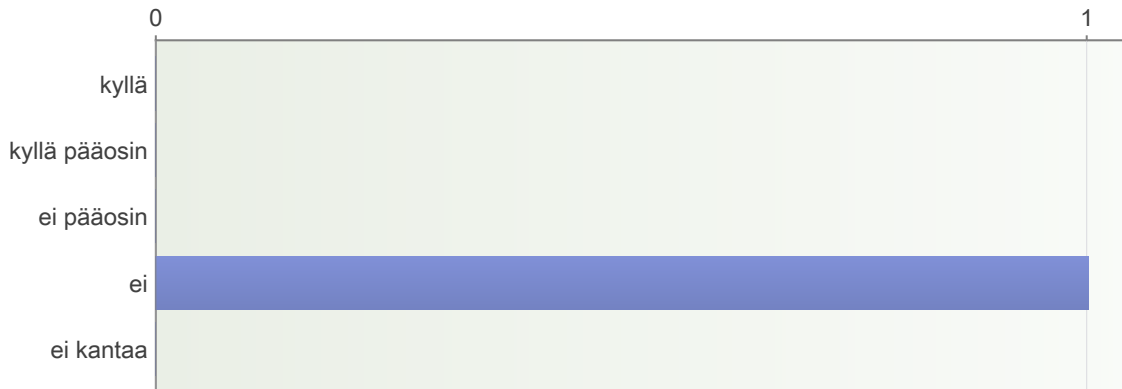

70. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

71. 17e. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajina?

Vastaajien määrä: 1

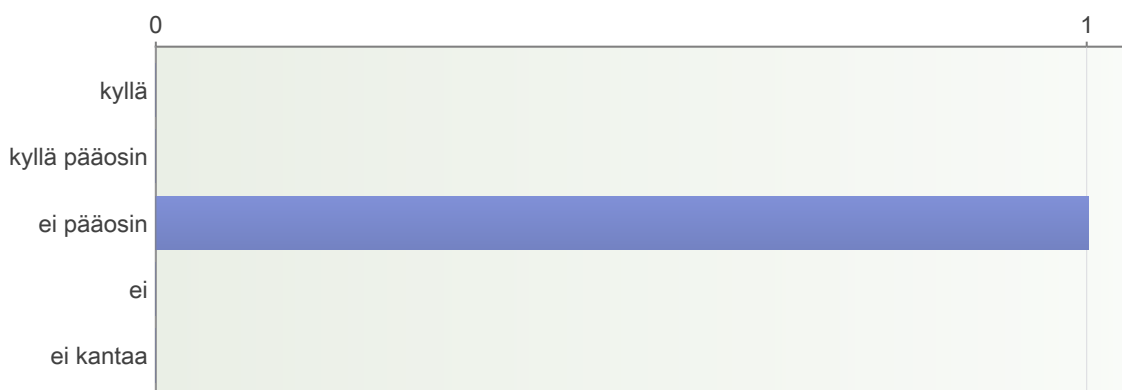
72. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Pienillä toimijoilla tulee olemaan vaikeuksia ylläpitää tai laajentaa palvelutuotantoaan, koska jo nyt on selkeästi nähtävissä, että markkinat ovat eräällä tapaa kuumenneet ja suuret palveluntuottajat valtaavat markkinoita. Erityisesti tulee huolehtia siitä, että pienten tuottajien hoiva- ja kuntoutuskodit voisivat pärjätä kilpailussa. Nämä kodit ovat sanan mukaisesti asiakkaiden koteja, joiden joutuminen markkinoiden vietäväksi voi katkaista asiakkaan useiden vuosien asiakassuhteet ja asumisen paikassa, josta on muodostunut hänen kotinsa.

73. 18. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

74. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote-uudistuksen pitkäkestoisuus ja monet erilaiset vaiheet ovat aiheuttaneet sen, että arviointitieto ei ole pysynyt ajan tasalla.

75. 19. Miten arvioisitte uudistuksen vaikuttavan oman organisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Koulutus- ja tutkimusorganisaationa vaikutus näkyy erityisesti muutoksen tuottaman koulutuksen ja muutoksen tutkimuksen tarpeen lisääntymisenä.

76. 20. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

77. 21. Yksilöidyt muutosehdotukset lakiluonnokseen.

Ei vastauksia.